

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Факультет права та міжнародних відносин

Кафедра міжнародних відносин

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни

«Проблеми сучасних міжнародних відносин та світової політики»

Спеціальність: 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Освітня програма: 291.00.01. Суспільні комунікації
291. 00.02. Регіональні студії

Освітній рівень: другий (магістерський)

Київ – 2023

ОПИС ПРОГРАМИ ЕКЗАМЕНУ

Київський університет імені Бориса Грінченка	Кафедра міжнародних відносин
Розробник: Кулініч Микола Андрійович, канд. іст. наук, доцент, професор кафедри міжнародних відносин Факультету права та міжнародних відносин	
ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ з дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика»	
Курс	V
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Освітня програма:	291.00.01. Суспільні комунікації 291. 00.02. Регіональні студії
Форма проведення:	Екзамен
Тривалість проведення:	2 академічні година (1 год. 20 хв.)

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи

40-38 балів – відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками;

37-35 балів – достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок;

34-30 балів – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок;

29-25 балів – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності;

24-20 балів – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь);

19-1 балів – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання.

Загальна оцінка за дисципліну формується наступним чином: до середньозваженої оцінки за семестр (складається з кількості балів за кожний змістовий модуль), яка становить від 35 до 60 балів, додаються результати екзамену від 1 до 40, що загалом становить максимум 100 балів.

Компетентності, якими мають володіти студенти після вивчення дисципліни «Міжнародні відносини та світова політика»:

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність працювати в команді.

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

- СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.
- СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.
- СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.
- СК6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень.
- СК7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки.
- СК8. Здатність організовувати та проводити міжнародні зустрічі та переговори, розробляти, аналізувати і оцінювати дипломатичні та міжнародні документи.
- СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.
- СК10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації. проблем.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. Визначення тенденцій світової політики на сучасному етапі розвитку міжнародних відносин
2. Міжнародні виклики та загрози для України в контексті широкомасштабної агресії росії проти нашої держави
3. Позиція головних геополітичних акторів щодо російської агресії проти України
4. Розбудова антипутінської західної коаліції на підтримку України
5. Причини та особливості протистояння за глобальне домінування між США та Китаєм.
6. Позиція України в американсько-китайській конфронтації
7. Геополітичні проекти Китаю та їх значення для Європи
8. Проблеми міжнародних відносин після 2014 року: вплив анексії Криму на дестабілізацію світу
9. Наслідки пандемії Covid-19 для системи міжнародних відносин
10. Співвідношення між Covid та пропагандою. Явище інфодемії
11. Міфологеми зовнішньої політики Російської Федерації (за статтею В.П. Горбуліна)
12. Особливості модифікації системи міжнародних відносин за останні 5 років
13. Парадигма непрогнозованості глобальної безпеки в умовах російської агресії в Україні
14. Визначення понять “failed state” та “fragile state”
15. Трансформація євроатлантичних інституцій: сучасні загрози для НАТО
16. Виклики та можливості співробітництва України та Північноатлантичного Альянсу
17. Східний фланг НАТО: особливості Чорноморського виміру
18. Стратегічна концепція НАТО 2030: перспективи стійкості Альянсу
19. Спектр сучасної війни: основні види збройних протистоянь
20. Широкомасштабна агресія росії проти України 24 лютого 2022 року. Причини та цілі
21. Гібридна війна: визначення та особливості
22. Визначення стратегії російської агресії проти України та аналіз її основних компонентів
23. Війна нового покоління: роль інформаційного чинника

24. Ризики ядерного протистояння та механізми стримування
25. Формування анти путінської коаліції з протидії російській агресії проти України. Проблеми поставки озброєння в Україну
26. Передумови перемоги України в боротьбі з російською агресією
27. Неформальна група «Рамштайн»
28. Зброя масового ураження: хімічна та біологічна
29. Сутність та інструменти впливу російської гібридної війни проти України
30. Становлення сепаратизму на Донбасі: передумови та виклики
31. Будапештський меморандум: співвідношення з сучасними реаліями
32. Транскордонна організована злочинність як загроза світовій безпеці
33. Визначення конвергенції та її вплив на транскордонну злочинність
34. Співвідношення конвергенції та матеріального становища держави, складнощі у її протидії
35. Зв'язок між транскордонною організованою злочинністю та тероризмом: джерела фінансування
36. Міграція: проблеми для урядів і приймаючих сторін
37. Основні міграційні потоки: шлях мігрантів з Африки до Європи
38. Типологія політичних структур та їх модифікації
39. Корупція як глобальне явище і її наслідки
40. Основні потоки корупційних доходів, посередництво у корупції
41. Визначення дипломатії та її основні компоненти
42. Системи міжнародних відносин як ядро розвитку глобального політичного світу
43. Міжнародні організації та їх роль у становленні дипломатії
44. Роль ООН у врегулюванні локальних і регіональних конфліктів
45. Функції посольств та механізми їх виконання
46. Значення недержавних акторів у розвитку міжнародних відносин
47. Нова дипломатія та її основні характеристики
48. Дипломатія як інструмент національної безпеки
49. Визначення стійкості та кризового менеджменту на міжнародному рівні
50. Стійкість України як основа Стратегії національної безпеки 2021 року
51. «Зернова криза» спровокована росією. «Стамбульська ініціатива» в її врегулюванні

**Перелік рекомендованої літератури та навчальних матеріалів.
Рекомендована література:**

1. В. Ю. Крушинський, В.А. Манжола. Міжнародні відносини і світова політика. Київ: Либідь, 2007.
2. Горбулін В. Гібридна реальність нового світоустрою: необхідність іншого політичного бачення. Україна дипломатична : науковий щорічник. Київ, 2017. Вип. 18. С. 568-579.
3. Г.Д. Хоменко. Основи миротворчості. Київ, 2008.
4. Дипломатична діяльність України у сучасному світі. Київ: «Наукова думка». 2013.
5. Дікон Б. Глобальна соціальна політика: Міжнародні організації й майбутнє соціального добробуту. Київ: Основи, 1999. 346 с.
6. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Навчальний посібник. (під ред. проф. С.В. Віднянського). Київ, 2004.
7. Зубченко С. «Червоні лінії» сучасних геополітичних протистоянь: роль політико-правових цінностей в епоху гібридних війн. Україна дипломатична: науковий щорічник. Київ, 2018. Вип. 19. С. 656-665.
8. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці. Книги – XXI. 2019. 27 с.

9. Кулініч М. Зовнішньополітичний вимір регіональної та національної безпеки: досвід України. Навчальний посібник. К.: ВПЦ «Київський університет», 2014. 366 с.
10. Кулініч М. Нову Україну відбудує «покоління переможців». М. Макаревич «Позитивні сценарії розвитку України. Роздуми сучасників». Київ, «Саміт-Книга». 2022.
11. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 роки) підручник. Київ: «Либідь». 2001.
12. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко ; за заг. ред. д-ра філос. наук, професора О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.
13. Орлова Т. Генерації і революції сучасного світу. Зовнішні справи. 2007. № 1. С. 31-33.
14. П.М. Ігнат'єв. Геополітичні і гео економічні інтереси у світовій політиці. Підручник. Київ, 2014. 364 с.
15. Світова гібридна війна: український фронт / За заг. ред. В. П. Горбуліна. Національний інститут стратегічних досліджень. Київ: НІСД, 2017.
16. Україна в постбіполярній системі міжнародних відносин: підручник / В.А. Манжола, В.Ю. Константинов та ін.; «Київський університет», 2008. 512 с.

Інші навчальні матеріали:

1. Конспекти лекцій.
2. Доповіді та презентації на семінарських та практичних заняттях.
3. Виконані завдання самостійної роботи.

Інформаційні ресурси

1. Вайнер К. Як технологія підриває основи правди <http://zbruc.eu/node/62228>
2. Вже не нафта. The Economist назвав найцінніший ресурс сучасного світу <http://glavcom.ua/news/vzhe-ne-nafta-the-economist-nazvav-naycinnishiy-resurs-suchasnogo-svitu-414077.html>
3. Дацюк С. Напередодні Великої Війни? // <http://uainfo.org/blognews/1484047215-naperedodni-velikoyi-viyni-.html> 22
4. Залужний В., Забродський М. Перспективи забезпечення воєнної кампанії 2023 року: український погляд. Укрінформ 07.09.2022 // <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3566162-ak-zabezpeciti-voennu-kampaniu-u-2023-roci-ukrainskij-poglad.html>
5. Забужко О. Вони питають, чи є у нас культура // <http://www.pravda.com.ua/news/2007/3/23/56215.htm>

Екзаменатор

М.А. Кулініч

Завідувач кафедри

В.М. Яблонський